

РЕШЕНИЕ

№ 4278

гр. София, 27.06.2013 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 10 състав, в открито заседание на 12.06.2013 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Камелия Стоянова

при участието на секретаря Силвиана Шишкова и при участието на прокурора Я. Димитров, като разгледа дело номер **4508** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл. 87 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).

Образувано е по жалба от А. Д. Х., гражданин на Ислямската Република А., като предмет на съдебен контрол за законосъобразност е Решение № 503/08.04.2013 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците (Д.) при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците е отхвърлена молбата на А. Д. Х. за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Излагат се доводи за постановяване на решението при съществено противоречие на административно производствените правила – основание за оспорване по чл. 146, т. 3 от АПК. Претендира се отмяната на обжалваното решение.

Ответникът – председателят на Д. при МС изразява становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото и направи проверка на основание чл. 168, ал. 1 на законосъобразността на оспорения административен акт и на посоченото в жалбата основание по чл. 146, т. 3 от АПК, приема за установени следните обстоятелства по делото:

С молба вх. № БУ-77 от 28.09.2012 г. на РДГП – Е., Г. [населено място], М. Х. от Ислямската Република А. е поискал закрила в Република Б., като посочената молба е била изпратена на Държавната агенция за бежанците. Желанието за закрила е било потвърдено и с молба вх. № 380/28.09.2012 г. на ТЦ – [населено място], на която дата лицето е било регистрирано като А. Д. Х., [дата на раждане] в [населено място], по

народност хазарец, вероизповедание - мюсюлманин шиит, като личните данни на чужденеца са били установени по представен национален паспорт № ОА548672, издаден на 23.05.2010 г., валиден до 22.05.2015 г. В съответствие с чл. 63а, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците е определена дата за провеждане на интервю с кандидата за предоставяне на статут на бежанец, като същият е уведомен за датата на провеждане на интервюто, видно от представената като доказателство по спора покана.

Съгласно чл. 63а, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците е проведено интервю, за което е съставен протокол, подписан от жалбоподателя, преводач и интервюиращия орган. По време на интервюто от 27.02.2013 г. същият посочва, че е напуснал страната си на произход преди 12-13 години заедно с майка си и брат си, не си спомня да е имал проблеми с властите в страната си на произход. Посочва, че при завръщането си в страната си на произход ще има проблеми, защото няма при кого и къде да живее. Посочва също така, че не е бил арестуван и осъждан в страната си на произход. След анализ на представените по делото доказателства и анализ на твърденията, съдържащи с в интервюто на молителя и анализ на обстановката в Ислямската Република А. председателят на Държавната агенция за бежанците е приел, че спрямо чужденеца не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

При така установената фактическа обстановка съдят прави следните правни изводи: Жалбата е подадена чрез административния орган, в съответствие с чл. 152, ал. 1 от АПК, в преклузивния срок по чл. 87 от Закона за убежището и бежанците, подадена е от надлежна страна по чл. 87 от Закона за убежището и бежанците и е допустима. По същество, същата е неоснователна по следните съображения:

С обжалваното решение, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците, е отхвърлена молбата на А. Д. Х. за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. След анализ на представените по делото доказателства и анализ на информацията, съдържаща се в проведените с жалбоподателя интервюта следва извода за правилност на решението на административния орган. Съгласно чл. 8, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците статут на бежанец в Република Б. се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Следователно, определящ фактор за предоставяне на статут на бежанец съгласно Закона за убежището и бежанците, а и съгласно Ж. конвенция е съществуването на основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, политически убеждения или принадлежност към определена социална група. Преценката дали това опасение е основателно следва да бъде направена в светлината на обстоятелствата на всеки случай. Задължение на искащия убежище е да представи необходимите елементи за оценка на истинността на изброените факти и обстоятелства. След като достоверността на твърденията на искащия убежище бъде достатъчно добре установена, не е необходимо да се търсят детайлни потвърждения на изложените факти, като съмненията следва да се разрешават в полза на искащия убежище, освен ако няма основателни причини това да не се прави.

Фактът, че едно лице е било вече подложено на преследване или е било пряко заплашено с преследване, представлява сериозно указание за риск от преследване,

освен, ако впоследствие не е станала радикална промяна в страната по произход, или в неговите отношения със страната по произход. Фактът, че преди да отпътува от страната по произход, лицето не е било преследвано или не е било пряко заплашено, не предполага от само себе си, че не може да се позове на основателно опасение за преследване в процедурата по искане на убежище. Следователно, това са обстоятелствата, които са определящи при предоставянето на статут на бежанец, като фактите и обстоятелствата за целите на предоставянето на статут на бежанец следва да се оценяват в сътрудничество с молителя. Посочените обстоятелства следва да се преценяват едновременно с преценяването на обстоятелството на наличието на преследване спрямо чужденеца. Определящо за приложимостта на наличието на предпоставките по чл. 8, ал. 1 от Закона за убежището е бежанците е понятието "преследване" по смисъла на член 8, ал. 4 и ал. 5 от Закона за убежището и бежанците. Съгласно посочения текст преследване е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, което би довело до извършване на деяния по [чл. 12, ал. 1, т. 1 - 3](#). Следователно, за да може да представлява преследване по смисъла на член 8 от Закона за убежището и бежанците събитията, които са претърпени или представляват заплахата, трябва да: - са достатъчно тежки, според тяхното естество или повторение, или да представляват сериозно посегателство на правата на човека, например живота, свободата или физическата цялост, или след преглед на всички елементи в досието се установи, че те очевидно не позволяват на лицето, което ги е претърпяло, да продължи да живее в страната по произход, и се основават на една от причините за преследване по чл. 8 раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политически убеждения.

Причините за преследване могат да се застъпват и често са повече от една по отношение на едно лице. Не е от значение фактът, дали тези причини са истински или приписани на заинтересуваните от преследвача. Няколко начина на преследване могат да настъпят съвместно и комбинацията от тези събития, всяко от които само по себе си не представлява преследване, може, според обстоятелствата, да съставлява преследване или да бъде сметена за сериозен мотив за опасения от преследване. Преследването може да бъде от държавата, като същото обикновено се осъществява от държавен орган (централизирана или федерална държава, регионални или местни власти) какъвто и статут да има по отношение на международното право, или от партии или организации, упражняват държавната власт. Освен случаите, когато преследването е брутално, то може да бъде извършено и чрез административни и/или съдебни мерки, които могат да имат вид на законни, но с тях се е злоупотребило и се използват за целите на преследването, или пък се изпълняват в нарушение на закона. Те могат също така да бъдат съпътствани от използване на сила, като тези ограничения и това използване на сила сами по себе си не са достатъчни за признаване статут на бежанец на лицата, срещу които са използвани. Мерки срещу определени категории, мерки, насочени срещу една или повече категории от населението могат да бъдат законни в дадено общество дори, когато налагат особени задължения и ограничения на някои свободи. Те могат да бъдат от такова естество, че

да оправдаят съществуването на опасения от преследване, по-специално когато преследват цел, порицавана от международната общност или когато очевидно не съответстват на поставената цел, или когато приложението им позволява сериозна злоупотреба, като по този начин се цели третиране на определена група по-различно и по-неблагоприятно, отколкото населението като цяло. Могат да бъдат и индивидуални мерки. Всяка административна мярка, предприета по отношение на един индивид, която не е във всеобщ интерес, определен по-горе, може да бъде сметната за преследване, по-специално, когато е целенасочена, систематична и продължителна. Затова е важно да се вземат под внимание всички обстоятелства около индивидуалната мярка, на която молителят се позовава, за да се прецени доколко е основателно опасението му от преследване. Съдебно преследване - макар и на вид да изглеждат законни, съдебното преследване или съдебните присъди могат да представляват преследване, когато съдържат дискриминационен елемент. Може да има презумпция за преследване в случай на несъразмерна присъда при условие че има връзка с някои от другите основания за преследване. Умишленото нарушение на наказателна разпоредба, общо приложима или приложима само за определени категории лица, въз основа на основанията за преследване, трябва да произтича ясно от изявления или участие в определени действия в страната по произход на искащия убежище или може да бъде обективно последствие от негови характеристики, които биха могли да доведат до предоставяне на статут на бежанец. Определящите елементи са естеството на наказанието, тежестта на наказанието по отношение на извършеното нарушение, съдебната система в областта на правата на човека в страната по произход.

Трябва да се провери дали умишленото нарушение на наказателната разпоредба може да бъде сметнено за неизбежно, като се има предвид индивидуалното положение на лицето и положението в страната. Преследване, свързано гражданска война или други вътрешни или широко обхватни въоръжени конфликти. Само позоваването на гражданска война или вътрешен конфликт и произтичащите опасности не е достатъчно, за да се признае статут на бежанец. Опасението от преследване трябва винаги да се основава на една от причините по член 8 от Закона за убежището и бежанците и да има личностен характер. В тези ситуации преследването може да произтича от законните власти или от трети страни, окуражавани или толерирани от тях, или от власти, които *de facto* контролират част от територията, на която държавата не може да защити своите граждани. По принцип използването на военна сила не представлява преследване ако се спазват международните правила на военното право и международно признатите практики. В други случаи може да се приложат други форми на защита според националните законодателства. Понятието за преследване, както беше разгледано следва да бъде съотнесено към всеки един от елементите по чл. 8 от Закона за убежището и бежанците. Следователно, на първо място следва да се направи преценката от изложената бежанска история дали спрямо молителя е било налице преследване по отношение на неговата раса. Понятието раса следва да се разбира в широк смисъл и да включва принадлежност към различни етнически групи. Като общо правило може да се приеме, че преследването е на расова основа, когато преследвачът възприема обекта на преследването като принадлежащ към друга расова група, различна от неговата, от което произтича действителна или въображаема разлика и това е мотивът на неговите действия.

В процесния случай дори от самия молител не са наведени каквито и да било доводи в

тази насока, поради което следва да се приеме, че не е налице преследване по отношение на неговата раса. Религия - понятието религия може да се разбира в широк смисъл и да включва теистични, не теистични или атеистични вярвания. Преследването по религиозни причини може да приеме различни форми, от пълна забрана за практикуване на култа и религиозно образование до тежки дискриминационни мерки срещу лицата, принадлежащи към определена религиозна група. За да има преследване накърняването трябва да бъде достатъчно тежко. Това може да се отнася до случаи, в които държавата, извън мерките за поддържане на публичния ред, също така забранява или санкционира религиозни активности дори в личния живот. Преследване по религиозни причини също така може да има, когато посегателствата са насочени срещу лице, което не желае да изповяда никаква религия, отказва да приеме определена религия или не се подчинява изцяло или частично на ритуалите и обичаите, свързани с определена религия. В процесния случай от страна на молителя в жалбата (и по време на проведеното интервю) не се твърди преследване по отношение на религия, поради което и същото не следва да се изследва като обстоятелство. Националност - не трябва да се разбира изключително в смисъл на гражданство, но също така означава принадлежност към определена група поради културна или езикова идентичност или още чрез връзки с население на друга държава. В процесния случай бежанската история на чужденеца не съдържа твърдения за осъществено каквото и да било преследване по отношение на него по отношение на неговата националност, поради което и следва извода за липса на преследване поради причини на неговата националност.

Политически възгледи - наличието на политически възгледи, различни от тези на правителството само по себе си не е достатъчно като доказателство за признаването на статут на бежанец, лицето, което иска убежище трябва да покаже, че властите знаят за неговите политически възгледи или му приписват такива, че неговите възгледи не се толерират от властта, че поради ситуацията в неговата страна има вероятност от преследване срещу лицето заради наличието на такива възгледи. В процесния случай от бежанската история на чужденеца не следва подобно обстоятелството, поради и което това обстоятелство не подлежи на изследване в производството пред настоящата инстанция. Социална група - определена социална група е обикновено съставена от лица от една и съща среда, които имат еднакви навици или еднакъв социален статус и пр. Опасенията от преследване на това основание може често да се пресичат с опасения от преследване по други причини, например раса, религия или националност. Принадлежността към социална група може просто да бъде приписвана от преследвача на лицето или на групата, станали жертва на преследването. В някои случаи социалната група може да не е съществувала до този момент, но може да бъде обособена от общите характеристики на лицата, станали жертва на преследването, защото преследвачът ги възприема като препятствие за постигане на целите си. В процесния случай не се и твърди преследването на чужденеца поради принадлежността му към определена социална група. По отношение наличието на опасения, произтичащи от ново положение в страната по произход след заминаването на искащия убежище - политически промени в страната по произход могат да оправдаят опасенията от преследване, но само, ако искащият убежище може да докаже, че вследствие на тези промени, той лично би имал основателно опасение от преследване в случай, че се завърне в страната. Предвид изложеното следва извода, че решението на административния орган е правилно, тъй като същият е направил

вярната преценка, че по отношение на молителя не е налице основателно опасение от преследване поради неговата националност, политически, религиозни възгледи, социална група и националност.

По отношение на предоставянето на хуманитарен статут на чужденеца. Съгласно чл. 9, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците хуманитарен статут се предоставя на чужденец, принуден да напусне или да остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, изтезание или нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. С цел да се даде отговор относно наличието на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, следва да се разгледат в сравнителен план трите вида „тежки посегателства“, посочени в чл. 9, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците, представляващи условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да може дадено лице да се счита способно да търси хуманитарен статут, когато има сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят е изложен на „реална опасност от такива посегателства“ в случай на връщане в съответната страна.

При разглеждането на този въпрос съдът съобразява и решение на Съда на Европейския съюз от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/2007 г. Съгласно посоченото решение на съда на Европейския съюз следва да се отбележи, че използваните в член 15, букви а) и б) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти относно условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила изрази „смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унизителното отнасяне или наказание, наложени на молител“, абсолютно идентични на тези, посочени в Закона за убежището и бежанците обхващат ситуации, при които молителят за хуманитарен статут е специфично изложен на опасността от определен вид посегателство. От друга страна, посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директивата като изразяващо се в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, обхваща една по-обща опасност от посегателство. Всъщност по-скоро се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насилия. Освен това тези заплахи са присъщи на обща ситуация на „въоръжен вътрешен или международен конфликт“. На последно място, разглежданото насилие в основата на посочените заплахи е квалифицирано като „безогледно“, термин, който предполага, че насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение.

В този контекст изразът „лични“ трябва да се разбира като обхващащ посегателства, насочени срещу цивилни лица без оглед на тяхната самоличност, когато степента на характеризиращо протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални

власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата. Това тълкуване, което е в състояние да осигури приложно поле, присъщо на член 15, буква в) от Директивата, не се опровергава от формулировката на съображение 26 от нея, според което опасностите, на които изобщо е изложено населението или част от населението на една страна, обикновено не представляват сами по себе си индивидуални заплахи, които могат да бъдат квалифицирани като тежки посегателства. Макар всъщност това съображение да предполага, че само обективното констатиране на свързана с общата ситуация в дадена страна опасност по принцип не е достатъчно за установяване, че прогласените в член 15, буква в) от Директивата условия са изпълнени по отношение на определено лице, неговата редакция чрез използването на израза „обикновено“ все пак допуска хипотезата за извънредна ситуация, която би се характеризирала с толкова висока степен на опасност, че да съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че това лице индивидуално би се изложило на разглежданата опасност. И характер на тази ситуация се потвърждава и от факта, че съответната закрила е субсидиарна и според общия смисъл на член 15 от Директивата, тъй като дефинираните в букви а) и б) от този член посегателства предполагат ясна степен на индивидуализация. Макар несъмнено да е вярно, че колективни фактори играят съществена роля за прилагането на член 15, буква в) от Директивата, в смисъл че съответното лице спада, както други лица, към кръг от потенциални жертви на безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт, това не променя факта, че тази разпоредба трябва да представлява обект на систематично тълкуване в съответствие с другите две посочени в член 15 ситуации и следователно трябва да се тълкува в тясна връзка с тази индивидуализация. В това отношение следва да се уточни, че колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила.

Съгласно посоченото решение на съда на Европейския съюз член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че: съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи съществуването на такива заплахи може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен

конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи. В [чл. 75, ал. 2, изречение първо от Закона](#) за убежището и бежанците е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут от страна на директора на Държавната агенция за бежанците се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави.

В конкретния случай това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на фактите и обстоятелствата, свързани с държавата по произход на лицето, търсецо закрила, в частност - предоставяне на хуманитарен статут. Датата, към която следва да се преценява ситуацията относно държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците датата, когато съдът се произнася по случая (в тази връзка съдът съобразява и решение от 15.11.1996 г. на ЕСПЧ по делото Ч. срещу О. кралство, § 85 и § 86 от същото, както и решение от 28.02.2008 г. на ЕСПЧ по делото С. срещу И., § 133 от същото). По делото се съдържат данни относно актуалната обществено - политическа ситуация в Ислямската Република А., което е от съществено значение за преценката относно наличието на обстоятелства по чл. 9, ал. 1, б. „в” от Закона за убежището и бежанците за предоставяне на хуманитарен статут, съобразено с тълкуването по посоченото решение на С..

Като взе предвид направените фактически и правни изводи, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. Д. Х., гражданин на Ислямската Република А. срещу решение № 503/08.04.2013 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците е отхвърлена молбата на А. Д. Х. за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, като неоснователна.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ:

